
Liikelaitos- ja lupajohtokunta

Aika 14.10.2025 klo 15:00 - 16:11

Paikka Rautjärven kunnantalo, hallituksen huone

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 53	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 54	Pöytäkirjan tarkastajien valinta	4
§ 55	Toimialajohtajan ajankohtaiset asiat	5
§ 56	Rautjärven Veden taksa 1.1.2026 alkaen	6
§ 57	Rautjärven Veden vuoden 2026 talousarvio ja -suunnitelma 2027-2028	9
§ 58	Rakentamisen ohjauksen tulosalueen talousarvio 2026 ja -suunnitelma 2027-2028	11
§ 59	Pöytäkirjat ja viranhaltijapäätökset	13
§ 60	Ilmoitusasiat	14
§ 61	Muut asiat	15

Osallistujat

	Nimi	Klo	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Vehkamaa Santtu	15:00 - 16.11	jäsen	Etänä
	Vitikainen Eni	15:00 - 16.11	jäsen	
	Varis Minna	15:00 - 16.11	jäsen	
	Rasimus Antti	15:00 - 16:10	edustaja	
	Haapsaari Ari	15:00 - 16.11	asiantuntija	
	Jylhä Juho	15:00 - 16.11	esittelijä	
	Kondratjeff Veeti	15:02 - 16:11	varajäsen	
	Heikkilä Tellervo	15:00 - 16:11	puheenjohtaja	
Poissa	Tauriainen Ossi			
	Rita Anssi			

Käsitellyt asiat 53 - 61

Sähköisesti allekirjoitettu pöytäkirja

Tellervo Heikkilä
puheenjohtaja

Juho Jylhä
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus

Santtu Vehkamaa
pöytäkirjantarkastaja

Eni Vitikainen
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

www.rautjarvi.fi - Esityslistat ja pöytäkirjat 20.10.2025 12:00

Päivi Kujantola
keskusarkistonhoitaja

Liikelaitos- ja lupajohtokunta

§ 53

14.10.2025

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

LiLu 14.10.2025 § 53

Valmistelija

Juho Jylhä, tekninen johtaja
p. 0400 654 897, juho.jylha@rautjarvi.fi

Kokouksesta on ilmoitettu LiLu 24.06.2025 § 40 päätöksen mukaisesti ja kokouskutsu on lähetetty julkaisemalla esityslista ajallaan kunnan sähköisessä kokousympäristössä.

Esittelijä

Tekninen johtaja Jylhä Juho

Päätösehdotus

Kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Liikelaitos- ja lupajohtokunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan ollessa poissa tekninen johtaja avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Tellervo Heikkilä.

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Veeti Kondratjeff liittyi kokoukseen etäyhteydellä asian käsittelyn aikana klo 15.02.

Liikelaitos- ja lupajohtokunta § 54

14.10.2025

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

LiLu 14.10.2025 § 54

Valmistelija	Juho Jylhä, tekninen johtaja p. 0400 654 897, juho.jylha@rautjarvi.fi
Esittelijä	Tekninen johtaja Jylhä Juho
Päätösehdotus	Kokouksen pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti tai kunnantalon asiointipisteessä 17.10.2025. Pöytäkirjan tarkastajat valitaan kokouksessa.
Päätös	Hyväksyttiin. Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Santtu Vehkamaa ja Eni Vitikainen.

Liikelaitos- ja lupajohtokunta § 55

14.10.2025

Toimialajohtajan ajankohtaiset asiat

LiLu 14.10.2025 § 55

Valmistelija	Juho Jylhä, tekninen johtaja p. 0400 654 897, juho.jylha@rautjarvi.fi
	- Vihvilänsuon jätevedenpuhdistamon määräaikaistarkastus 5.11.2025 - Rautjärven kunnan ja Imatran seudun ympäristötoimen tapaaminen 12.9.2025 → keskusteltiin mm. pohjavesiensuojelusuunnitelman päivittämisestä
Esittelijä	Tekninen johtaja Jylhä Juho
Päätösehdotus	Liikelaitos- ja lupajohtokunta merkitsee ajankohtaiset asiat tiedokseen.
Päätös	Hyväksyttiin.

Liikelaitos- ja lupajohtokunta

§ 56

14.10.2025

Rautjärven Veden taksa 1.1.2026 alkaen

LiLu 14.10.2025 § 56
124/02.05.00/2025

Valmistelija

Juho Jylhä, tekninen johtaja
p. 0400 654 897, juho.jylha@rautjarvi.fi

Vesihuoltolaki

Vesihuoltolaitosten toimintaa säätelee Suomessa ensisijaisesti vesihuoltolaki (9.2.2001/119). Lain tavoitteena on turvata sellainen vesihuolto, että kohtuullisin kustannuksin on saatavissa riittävästi terveydellisesti ja muutoinkin moitteetonta talousvettä sekä terveyden- ja ympäristönsuojelun kannalta asianmukainen viemärointi.

Vesihuoltolain 18 §:ssä on esitetty maksujen yleiset perusteet. Vesihuollon ja huleveden viemäroinnin maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset. Maksuihin saa sisältyä enintään kohtuullinen tuotto pääomalle.

Vesihuoltolain 19 § mukaan vesihuoltolaitoksen tulee periä vesihuollosta käyttömaksua. Käyttömaksu peritään kiinteistön käyttämän veden ja poisjohdettavan jäteveden määrän ja laadun perusteella. Lisäksi laitos voi periä liittymismaksua ja perusmaksua sekä muita maksuja laitoksen toimittamista palveluista. Nämä maksut ovat eri alueilla erisuuruisia, jos tämä on tarpeen kustannusten oikean kohdentamisen tai aiheuttamisperiaatteen toteuttamisen vuoksi taikka muusta vastaavasta syystä. Liittymismaksun suuruudessa voidaan ottaa huomioon myös kiinteistön käyttötarkoitus.

Vesihuoltolakia uudistetaan parhaillaan. Lakiuudistuksen keskeisenä tavoitteena on turvata yhteiskunnan toiminnan kannalta välttämättömät vesihuoltopalvelut eli puhtaan juomaveden tuotanto ja jätevesien käsittely. Lakiuudistuksella varmistetaan kuntien omistuksen säilyminen vesihuoltolaitoksissa, lisätään vesihuollon suunnitelmallisuutta ja vahvistetaan vesihuoltolaitosten edellytyksiä pitää huolta vesihuoltoverkostosta. Kiinteistöjen liittymisvelvollisuutta vesihuoltoon selkeytetään.

Lakiuudistuksessa vesihuollon maksujen kustannuskattavuutta ja läpinäkyvyyttä parannettaisiin muutetuilla maksuja koskevilla säännöksillä, joiden mukaan perusmaksun periminen olisi pakollista ja maksujen tasapuolisuus, kohtuullisuus ja riittävyys uus- ja korjausinvestointien kattamiseen olisivat edellytyksenä kohtuulliselle omistajatuloutukselle. Lisäksi säädettäisiin, että vesihuoltolaitoksen toimintakertomuksessa on esitettävä tiedot myös omaisuudenhallintasuunnitelmassa esitettyjen laitosten taloudellisten ja toiminnallisten edellytysten täyttämisestä sekä maksujen yleisten perusteiden toteutumisesta ja tuloutetun tuoton vaikutuksesta vesihuollon maksuihin.

Liikelaitos- ja lupajohtokunta

§ 56

14.10.2025

Nykyinen taksa ja tarkastamisen perusteet

Taksaa on tarkistettu edellisen kerran 1.1.2024, jolloin jäteveden käyttömaksua korotettiin liikelaitos- ja lupajohtokunnan esityksen mukaisesti 3,50 euroon/m³.

3 §**Käyttömaksu**

Käyttömaksun perusteena on kiinteistön käyttämän veden määrä. Se mitataan laitoksen asentamalla vesimittarilla. Käyttömaksu peritään erikseen vedenhankinnasta ja viemäroinnistä. Asuinkiinteistöjen ja niihin vesihuollon suhteen rinnastettavien kiinteistöjen käyttömaksut ovat:

	Käyttömaksu euroa/m ³	
	alv 0 %	alv 25,5 %
Vesi	1,43	1,79
Jätevesi	3,50	4,39

Perusmaksuja on tarkastettu edellisen kerran 1.1.2023 alkaen.

Talousarviovuoden 2026 tuloarvion perusteella laitoksen toiminta tulisi olemaan tappiollista nykyisellä taksarakenteella, jolloin laitos ei pystyisi kattamaan vesihuollon järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia vesihuoltolain mukaisesti. Myös suunniteltujen investointien toteuttaminen omarahoituksella ei olisi mahdollista.

Jotta vesihuoltolain mukainen velvoite on mahdollista täyttää, on vesihuollon käyttömaksuja korotettava n. 10 % vuodelle 2026. Korotuksen jälkeen käyttömaksut ovat:

Vesi 1,57 €/m³ alv 0 %
jätevesi 3,85 €/m³ alv 0 %

Yhdistetty maksu on 5,42 €/m³. Rautjärven Veden toiminnallisena tavoitteena on ollut, että taksa säilyy kilpailukykyisenä naapurikuntiin verrattuna myös Vihvilänsuon jätevedenpuhdistamon saneerauksen jälkeen. Parikkalan yhdistetty maksu on tällä hetkellä 8,16 €/m³, Ruokolahden 5,00 €/m³ ja Imatran 4,92 €/m³.

Vuoden 2026 talousarvio on laadittu korotuksen mukaisesti.

Esittelijä

Tekninen johtaja Jylhä Juho

Päätösehdotus

Liikelaitos- ja lupajohtokunta hyväksyy esitetyn veden- ja jäteveden käyttömaksujen korotuksen. Veden käyttömaksu on 1.1.2026 alkaen 1,57 €/m³ ja jäteveden 3,85 €/m³. Liikelaitos- ja lupajohtokunta esittää korotuksen kunnanhallitukselle.

Perusmaksuihin ei esitetä muutoksia.

Päätös

Hyväksyttiin.

Liikelaitos- ja lupajohtokunta

§ 57

14.10.2025

Rautjärven Veden vuoden 2026 talousarvio ja -suunnitelma 2027-2028LiLu 14.10.2025 § 57
103/02.02.00/2025

Valmistelija

Juho Jylhä, tekninen johtaja
p. 0400 654 897, juho.jylha@rautjarvi.fi

Kunnanhallitus on hyväksynyt talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2027 - 2028 laadintaohjeen ja hyväksynyt alustavan talousarvion raamin vuodelle 2026.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään sekä kunnalle että kuntakonsernille toiminnan ja talouden tavoitteet siten, että talousarvio ja -suunnitelma toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarviossa valtuusto hyväksyy talousarviovuoden sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet.

Talousarvion ja -suunnitelman tekstiosassa kuvataan tiiviisti tulosalueen toiminta ja toiminnassa tapahtuvat olennaiset muutokset edelliseen vuoteen verrattuna. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet laaditaan strategisten tavoitteiden mukaisesti mitattaviin tulostavoitteisiin vuoden 2026 osalta. Taksojen ja maksujen tasoa tulee korottaa kustannusnousua vastaavasti.

Rautjärven Veden on esitettävä oma talousarvionsa Rautjärven vesihuoltoliikelaitoksen johtokunnalle. Vesihuoltoliikelaitos eliminoidaan kunnan budjetista erilleen.

Rautjärven Veden talousarvioesitys on laadittu sillä periaatteella, että laitoksen kyky tuottaa palvelut säilyvät sovitulla tasolla ja että laitos pystyy omilla maksutuloillaan kattamaan kaikki menonsa vesihuoltolain vaatimusten mukaisesti.

Vesihuoltoliikelaitoksen talousarvioesitys vuodelle 2026 on seuraava:

Toimintatuotot	729 700
Toimintakulut	-436 343
Toimintakate	293 357

Poistojen ja rahoituskulujen jälkeen tilikauden tulos on 29.757 € ylijäämäinen.

Talousarvioesitys sisältää n. 10 % korotuksen vesihuollon käyttömaksuihin.

Investointiesitys vuodelle 2026 on 101.000 €. Vuoden 2026 investointeina toteutetaan viemäriverkoston korjaus Tehtaantiellä sekä käynnistetään etäluettavien vesimittareiden asennukset ja vesijohdon saneeraussuunnittelu Simpeleentiellä.

Esittelijä

Tekninen johtaja Jylhä Juho

Liikelaitos- ja lupajohtokunta § 57 14.10.2025

Päätösehdotus Liikelaitos- ja lupajohtokunta hyväksyy Rautjärven Veden vuoden 2026 talousarvion ja investointisuunnitelman 2026-2028. Johtokunta esittää em. hyväksyttäväksi kunnanhallitukselle.

Päätös Hyväksyttiin.

Liikelaitos- ja lupajohtokunta

§ 58

14.10.2025

Rakentamisen ohjauksen tulosalueen talousarvio 2026 ja -suunnitelma 2027-2028LiLu 14.10.2025 § 58
103/02.02.00/2025

Valmistelija

Ari Haapsaari, rakennustarkastaja
p. 040 153 4353, ari.haapsaari@rautjarvi.fi

Kunnanhallitus on hyväksynyt talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2027 - 2028 laadintaohjeen ja hyväksynyt alustavan talousarvion raamin vuodelle 2026.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään sekä kunnalle että kunta-konsernille toiminnan ja talouden tavoitteet siten, että talousarvio ja -suunnitelma toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarviossa valtuusto hyväksyy talousarviovuoden sitovat toiminna ja talouden tavoitteet.

Talousarvion ja -suunnitelman tekstiosassa kuvataan tiiviisti tulosalueen toiminta ja toiminnassa tapahtuvat olennaiset muutokset edelliseen vuoteen verrattuna. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet laaditaan strategisten tavoitteiden mukaisesti mitattaviin tulostavoitteisiin vuoden 2026 osalta. Taksojen ja maksujen tasoa tulee korottaa kustannusnousua vastaavasti.

Rakentamisen ohjauksen talousarvioesitys vuodelle 2026 on seuraava:

Toimintatuotot	17 200
Toimintakulut	107 920
Toimintakate	-90 720

Talousarvion laadinnassa on oletettu, että lupamäärät ja luvista saatavat toimintatuotot seuraavat vuoden 2025 kehitystä. Aurinkovoimahankkeiden ja Simpeleen kartonkitehtaan suunniteltujen investointien luvituksesta mahdollisesti saatavat tulot voivat nostaa rakennusvalvonnan toimintatuottoja merkittävästi. Kartonkitehtaan muutosneuvottelut ja kartongin mailmanmarkkinat voivat vaikuttaa laajennusten aikataulutukseen.

Änkilän aurinkovoimalan lupamaksulle on haettu maksuaikaa 2026 puolelle.

Esittelijä

Tekninen johtaja Jylhä Juho

Päätösehdotus

Liikelaitos- ja lupajohtokunta hyväksyy rakentamisen ohjauksen tulosalueen vuoden 2026 talousarvioesityksen ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelman sekä esittää ne hyväksyttäväksi kunnanhallitukselle.

Päätös

Hyväksyttiin.

Liikelaitos- ja lupajohtokunta § 59

14.10.2025

Pöytäkirjat ja viranhaltijapäätökset

LiLu 14.10.2025 § 59

Valmistelija Juho Jylhä, tekninen johtaja
p. 0400 654 897, juho.jylha@rautjarvi.fi

Rakennustarkastaja
- Myönnetty rakennusvalvonnan luvat elo-syyskuu 2025

Esittelijä Tekninen johtaja Jylhä Juho

Päätösehdotus Liikelaitos- ja lupajohtokunta merkitsee myönnetty rakennusluvut tiedokseen.

Päätös Hyväksyttiin.

Liitteet

1 Yhtv-rakennusvalvonnan-myönnettyt-luvat-2025-elosyyskuu

Liikelaitos- ja lupajohtokunta § 60 14.10.2025

Ilmoitusasiat

LiLu 14.10.2025 § 60

Valmistelija Juho Jylhä, tekninen johtaja
p. 0400 654 897, juho.jylha@rautjarvi.fi

Savo-Karjalan ympäristötutkimus 1.10.2025
Hiitolanjoen tarkkailu syyskuussa 2025

Esittelijä Tekninen johtaja Jylhä Juho

Päätösehdotus Liikelaitos- ja lupajohtokunta merkitsee ilmoitusasiat tiedokseen.

Päätös Hyväksyttiin.

Liikelaitos- ja lupajohtokunta § 61

14.10.2025

Muut asiat

LiLu 14.10.2025 § 61
154/00.01.02/2024

Ei kokousasioita.

Antti Rasimus poistui kokouksesta klo 16.10.

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 53, § 54, § 55, § 57, § 58, § 59, § 60, § 61

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Henkilöstöhallinnon päätökset

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, jos viranhaltijalla tai viranhaltijayhdistyksellä on oikeus saattaa asia vireille työtuomioistuimessa. Virkaehtosopimuksen tulkintaa koskevat asiat ratkaistaan työtuomioistuimessa.

Sovellettava lainkohta: Kunnallinen virkaehtosopimuslaki 26 §.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 56**OIKAISUVAATIMUSOHJEET**

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Rautjärven kunnan asiointipisteen määräajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusaajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Rautjärven kunta

Yhteystiedot:

Osoite: Simpeleentie 12, 56800 Simpele
Sähköpostiosoite: rautjarven.kunta@rautjarvi.fi
Puhelinnumero: 040 162 1500 / 05 687 211

Asiointipisteen aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9.00–14.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

VALITUSOSOITUS

Tähän päätökseen haetaan muutosta *kunnallisvalituksella*.

Valitusoikeus

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Itä-Suomen hallinto-oikeudelle.

Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio
Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio

Sähköpostiosoite: ita-suomi.hao@oikeus.fi
Faksinumero: 029 564 2501
Puhelinnumero: 029 564 2502

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.